

Ook in Bangkor (Maine) bleef Bob Dylan onzichtbaar achter de vleugel en de lampjes.

Meester Dylan verschuilt zich

door HENRI BEUNDERS

Thank you, you art lovers.” Zei Bob Dylan in 2022 in Afas Live na het zingen van *When I Paint My Masterpiece*. Het waren de enige woorden die hij sprak. Op 4 november 2025 zegt hij in hetzelfde Afas helemaal niets. Hij zingt, hees en soms hard, en speelt ook hard op de piano, een paar keer wordt een lied afgesloten met vijf seconden mondharmonica. Gejuich.

Maar zien doen we Hem niet.

Nou ja, ik kan vanaf de tribune zijn Haar zien. De zaal mist ook dat, daar ziet men alleen een donkergrijze vleugel voor zwarte doeken van plafond tot vloer, met hier en daar een paar schemerlampjes, van de Gamma of zo. Soort Halloween. De

Hij staat op, blijft áchter de vleugel staan – wel drie seconden lang – en verdwijnt tussen de zwarte doeken.

drie gitaristen staan stokstijf in het halfduister te spelen, helder als glas, dat wel.

De Meester verschuilt zich tussen vleugel en drumstel. Zingt-speelt onafgebroken en stemvast van 20.00 tot 21.49, en eindigt zoals gebruikelijk met zijn religieuze afscheidsgroet:

*“In the fury of the moment I can see the master’s
hand
In every leaf that trembles, in every grain of sand.”*

Dan staat hij op, blijft áchter de vleugel staan – wel drie seconden lang – en verdwijnt tussen de zwarte doeken.

Waarom treedt deze legende (84) nog drie keer per week op? Deze vraag geldt ook voor onze bloedeigen Herman van Veen (80). Die toert ook weer op volle kracht door West-Europa, tachtig optredens tot volgende zomer.

Nu heb ik niet al die duizenden boeken gelezen die over Dylan zijn verschenen, maar ik kwam in Afas zomaar op een nieuwe gedachte.

Er zit vast wel een boek in.

De gedachte betreft de Chinese schilder Wu Daozi, uit de Tang-dynastie (zevende eeuw). Die

schildert een bont landschap, bomen, beken, bergen, en een slingerweggetje omhoog. Als hij het toont aan zijn vrienden vallen de monden open, wat een meesterwerk. Hij glimlacht, loopt het slingerweggetje omhoog, doet dan een deurtje in een rots open, zwaait nog even en stapt erdoor, deurtje gaat achter hem dicht.

De schilder verdwijnt in zijn schilderij. Deze legende was voor filosoof Walter Benjamin in 1935 een voorbeeld om te illustreren wat ‘Het kunstwerk in tijden van technische reproduceerbaarheid’ nog betekent. Het oude, unieke kunstwerk levert een mystieke verbinding met het kunstwerk, de ‘aura’, die bij mechanische reproductie verloren gaat. Ofwel, een museumbezoeker gaat op in het schilderij, zoals onze Wu. Hoe anders bij foto of film: de kijker/massa ‘consumeert’ het beeld: het kunstwerk verdwijnt in de mens. Die dan op zoek gaat naar de volgende snack.

Of het een boek wordt? Tja.

Eerst maar eens de Wet van Ockham toepassen: een eenvoudige verklaring is beter dan een ingewikkelde. Dateert al uit de middeleeuwen, een van Dylans favoriete tijdperken. Welnu, de man naast me in Afas oogt niet ingewikkeld. Hij is 79 jaar, dit is zijn vijftiende concert, de halve setlist voor zijn begrafenis zal Dylan zijn. Het niet ingewikkelde is dit: hij is teleurgesteld, zichtbaar teleurgesteld.

“Hij knikte ons niet eens toe!?”

“Wilde je dan de zegen krijgen?”

“Eigenlijk wel ja. Sommigen zijn in de Heer, ik ben in Bob.”

Deze goddelijke aura-gedachte geldt natuurlijk voor meer verafgedode kunstenaars dan His Bobness.

De vraag blijft dus: waarom treedt de Meester nog op? Het zingen van al die woorden – ik tel er zo 6825 – is goed tegen dementie, zou hij zelf ooit hebben gezegd. Leonard Cohen zei eens: toeren is gemakkelijker dan thuis zelf te moeten zorgen voor je leven. Dus vraag ik het aan de muzikant die ooit toerde met Herman van Veen. Op de vraag “Waarom treed je nog altijd op?” antwoordde de podiumkunstenaar: “Mijn hartspecialist zegt me: je hart is gewend geraakt aan toeren. Als je dat ritme doorbreekt, raakt je hart van slag en ga je dood.”

Jezus mag gestorven zijn voor ons mensen. Wij mensen zijn er om onze Goden, of ze nu Bob heten of Herman, in leven te houden.